

I forhold til planerne om en dansk bedriftssundhedstjeneste er de centrale spørgsmål: Hvem får lov til at ansætte og afskedige sundhedsarbejderne i bedriftssundhedstjenesten? Hvordan sikres bedriftssundhedstjenestens indsigt i produktionsprocessen, og hvordan sikres dens ret til at gribe ind i samme? Hvordan bliver tilknytningen til de faglige organisationer på arbejdspladsen, og hvordan vil man fremover sikre, at den kommer til at fungere på arbejderklassens præmisser?

På nuværende tidspunkt er fra Byggefagernes Samvirke og fra Fællesklubben på B&W rejst krav om, at arbejderne sikres ret til at afskedige og ansætte personalet i bedriftssundhedstjenesten.

Venstresocialisterne fremsætter nærværende beslutningsforslag med det formål at udstikke retningslinjer for en bedriftssundhedstjeneste, der vil øge arbejderklassens muligheder for at forsvare sig mod den helbredsmæssige udbytning, der hver dag finder sted på arbejdspladserne.

Vi er fuldt ud klar over, at en bedriftssundhedstjeneste i et kapitalistisk samfundssystem altid vil tendere mod primært at tilgodese kapitalejernes interesser. Det anførte beslutningsforslag kan kun bidrage til at imødegå disse tendenser, såfremt det følges op af en fortsat og effektiv kamp mod den kapitalistiske udbytning.

Bemærkninger til forslaget enkelte punkter.

ad 1)

For øjeblikket er det udelukkende arbejdsgiveren, der ansætter og afskediger bedriftssundhedstjenestens personale. Denne afhængighed af arbejdsgiveren er helt sikkert med til at dæmpe bedriftssundhedsarbejdernes kritik af arbejdsmiljøproblemer og begrænse deres muligheder for at samarbejde med arbejderne, idet »for aktive« sundhedsarbejdere kan fyres af arbejdsgiveren. Eksemplet fra bly- og zinkminen i Marmorilik på Grønland demonstrerer med al tydelighed dette. Her blev bedriftslægen i 1974 fyret, efter at han gennem nogen tid havde kritiseret alvorlige arbejdsmiljøproblemer i minen. Årsagen til fyringen var officielt »samarbejdsvanskeligheder«. Minens arbejdere bakkede åbent lægens synspunkter op. Arbejdstilsynet måtte bekræfte de dårlige arbejdsmiljøforhold.

I den nye embedsmandsbetænkning om bedriftssundhedstjeneste skitseres følgende modeller for bedriftssundhedstjenesten: en bedriftssundhedscenterordning, en brancheorienteret bedriftssundhedstjeneste og en selvstændig bedriftssundhedstjeneste for store virksomheder.

Disse modeller sikrer efter venstresocialisternes

opfattelse ikke det afgørende, nemlig arbejdernes kontrol med den bedriftssundhedstjeneste, som de selv skal udsættes for.

Det må være et ufravigeligt krav, at personalet i bedriftssundhedstjenesten ansættes og afskediges af arbejderne selv, f. eks. af fællesklubben på større virksomheder eller af fagforeningerne, når det drejer sig om mindre virksomheder. Kun herigennem sikres arbejderne en reel kontrolmulighed over for bedriftssundhedstjenesten. Kun herved vil bedriftssundhedstjenesten komme til at tjene dem, arbejdsmiljøets helbredsmæssige virkninger berører, nemlig arbejderklassen.

For at sikre medlemmerne så stor indflydelse som muligt træffes beslutninger om ansættelse og afskedigelse af bedriftssundhedstjenestens personale på generalforsamlinger.

ad 2)

Størstedelen af de sygdomme, som helt eller delvis skyldes forhold i arbejdsmiljøet, lader sig ikke helbrede. Det gælder eksempelvis sygdomme som slidgigt, kronisk bronkitis og tungørhed. Tilsvarende er behandlingsmulighederne for kræftsygdomme, silikose, forgiftningsskader m. v. yderst begrænsede eller overhovedet ikke til stede.

Den eneste realistiske mulighed for at imødegå sundhedsproblemer af denne karakter og for videre at sikre sundhed og trivsel på arbejdspladserne er en effektiv forebyggende indsats. Bedriftssundhedstjenestens primære opgave må derfor være at opsoge og forebygge sundhedsskadelige påvirkninger i arbejdsmiljøet.

En forebyggende indsats må nødvendigvis tage udgangspunkt i, at man fra bedriftssundhedstjenestens side søger at kontrollere sundhedsfarer i arbejdsmiljøet ud fra en detaljeret kortlægning af arbejdsforholdene.

Den nødvendiggør et sundhedsarbejde baseret på en aktiv indsats fra arbejderne og deres faglige organisationer, hvilket igen forudsætter, at arbejderne og deres repræsentanter sikres en grundig viden om sundhedsproblemernes art og omfang, deres sammenhæng med forhold i arbejdsmiljøet og deres mulige forebyggelse. En væsentlig del af bedriftssundhedstjenestens ressourcer må derfor anvendes på at formidle en sådan viden.

En vigtig opgave for bedriftssundhedstjenesten må endvidere være til stadighed at udføre undersøgelser, som tjener til at belyse sammenhænge mellem arbejdsmiljø og sygdomme. Mange alvorlige erhvervs sygdomme er først blevet erkendt meget sent som følge af en mangelfuld indsats